

De boeken binnen het thema oorlog gaan over de ervaringen van mensen en jongeren tijdens oorlogen. De verhalen gaan over moed, overleving, en de menselijke geest.

1

De Hemel van Heivisj

Benny Lindelauf

Leesniveau 3

Grote Lijsters

Vanaf 16 jaar

Overleven

Verlies

Onschuld

“ 'Fing.' 'Ja, mevrouw de directrice?' 'Denk je wel eens aan later?' 'Later, mevrouw?' 'Als je van school gaat.' Ik haalde mijn schouders op. Meisjes werden dienstbode of hulp in een winkel als ze geluk hadden, maar voor de meesten was er de tricotagefabriek Rosita, waar ondergoed gemaakt werd, en in het ergste geval deed je schoonmaakwerk op het slachthuis. Tot je trouwde en kinderen kreeg. Het Slagschip pakte een mapje van de stapel papier. Tot mijn verbazing zag ik dat het mijn rapporten waren. 'Je gedrag is goed, je vlijt is goed,' zei ze. 'Je haalt goede cijfers. Het enige zwakkere vak is aardrijkskunde.' Ik knikte. Ik kon uren studeren op een landkaart en dan nog liep alles in mijn hoofd door elkaar. Muulke zei altijd dat het kwam doordat ik zo'n hekel aan verhuizen had. 'Maar afgezien daarvan,' vervolgde het Slagschip, 'ben je een van de besten van je klas.' Ze liet een korte pauze vallen. 'Fing.' 'Ja, mevrouw?' 'Zou je lerares willen worden?' Ik staaarde haar aan. 'Het is nog niet zeker,' zei ze. 'Maar zou je het willen? Mm, ja,' zei ze toen ze zag dat ik geen stom woord kon uitbrengen. 'Ik snap dat ik je wellicht een beetje overval. En dat je er even over wil nadenken. We komen er later nog op terug. En Fing...' 'Ja, mevrouw?' 'We zullen nog even niets zeggen. Tegen niemand. We zullen er even kalm over nadenken.' Zonder overgang boog ze zich weer over haar papieren. Ze pakte haar vulpen en begon te schrijven. 'Doe je de deur achter je dicht?' Buiten gloeiden mijn wangen alsof ik een klap gekregen had. Muulke en Jes, die bij het schoolhek gewacht hadden, kwamen aangerend. 'Wat moest ze?' 'Niks,' zei ik. 'Niks?' zei Muulke verbaasd. 'Moest je naar de Hemel voor niks?' ”

”

Copyright © 2010 Benny Lindelauf en uitgegeven met een licentie van Em. Querido Uitgeverij BV

2

Soldaat van Oranje

Erik Hazelhoff Roelfzema

Leesniveau 2

Grote Lijsters

Vanaf 12 jaar

Verzet

Moed

Bevrijding

“ Alexander hield zijn hand op om stilte. 'Oké, we vechten tegen iedereen die ons aanvalt,' stelde hij voor. 'Engelsen, Duitsers, allemaal één pot nat.' 'Wacht even, vriend.' Jean Mesritz schoof zijn koffiekop van zich af. 'Wil je soms zeggen dat er geen verschil bestaat tussen de Engelsen en de nazi's?' Hij ging op het puntje van zijn stoel zitten, recht tegenover Alexander. Opeens voltrok zich alles tussen Mesritz en Rowerth. De rest hield z'n mond. 'In feite niet. Althans, wat het praktische resultaat voor Nederland betreft.' 'Man, val dood met je praktische resultaat en Nederland!' Jeans donkere ogen flitsten. 'Het gaat om de mensheid. Wat Hitler en die schoften daar in Duitsland de joden aandoen, en ieder ander die ze niet bevalt, is een aanslag op de mensheid.' 'Dat zeg je omdat jijzelf jood bent.' Het werd heel stil in de kamer. Alexander glimlachte om zijn woorden af te zwakken. 'Begrijp me goed. Niet dat het me iets kan schelen.' Voordat hij antwoordde schonk Jean zich nog een sherry in. Zijn hand trilde een heel klein beetje. In één door, zonder de minste aarzeling, vulde hij ook Rowerths glas bij. Toen schoof hij ontspannen achter in zijn stoel terug en betrok ons daarmee allemaal weer in het gesprek. 'Natuurlijk ben ik joods. En als ik me niet vergis, heb jij een Duitse moeder. Maar daar gaat het helemaal niet om. Wat ik deze boerenlul en vriend van mij niet door z'n arische schedel kan krijgen, is dat ik het over de mensheid heb.' Wij barstten in lachen uit, opgelucht dat het voorbij was. Het incident had mij aangepakt, niet omdat Jean een jood was, maar omdat het er even op geleken had alsof dat er iets toe deed. ”

”

Copyright © 2007 Adriaan van Dis en uitgeverij Augustus, Amsterdam en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Atlas Contact

Het jongensuur

Andreas Burnier

Leesniveaueu 4

Lijsters moderne klassiekers

Vanaf 16 jaar

Tweede Wereldoorlog

Puberteit

Seksualiteit

Jodenvervolgung

“ Nadat ik een rondje had gezwommen, kwam ik het water uit om naar het diepe bad te gaan. ‘Hé, wat doe jij hier?’ Ik werd staande gehouden. ‘Zwemmen.’ ‘Het is nu niet voor meisjes. Je moet straks terugkomen.’ ‘Ik heb een kaartje,’ zei ik, duwde de jongen opzij en ging weer te water. Even later floot de badmeester mij eruit. De jongen stond naast hem, en er kwamen andere belangstellenden. Allemaal in zwembroeken, zag ik. ‘Ze moet eruit, ze is een meisje,’ zei de dikste jongen. ‘Je hoort het,’ zei de badmeester. ‘Je moet eruit. We hebben nu jongensuur. Dat zag je toch?’ Vernederd kleeedde ik mij weer aan. De rotzakken. Straks zou ik aanbellen bij een huis. ‘Mevrouw, ik kom van het zwembad. De kleren van uw zoon zijn per ongeluk nat geworden. Hij vroeg of ik even een droge broek en zo voor hem wilde halen.’ ‘Ken je hem dan?’ ‘We zijn vrienden van school.’ Met die kleren ging ik me verkleeden op de hei, even buiten de stad. Als ik er mijn meisjeskleren begroef, kon ik daarna als jongen leven. Wie me dan nog uit het zwembad durfde jagen... Ineens herinnerde ik me de blikken van de badmeester en de jongens. Van mijn korte haren over mijn borsten naar het kruis van mijn zwarte badpak. De ploerten. Dan ging ik maar nooit meer zwemmen, of alleen in een land waar ze geen apart jongens- en meisjesuur hadden. Langzaam liep ik door de straat in een moderne buitenwijk. Een voor een keek ik de huizen er op aan, of daar een jongen van een jaar of dertien zou kunnen wonen. Een jongen die nu niet thuis was. ‘Mevrouw, uw zoon vroeg of ik even droge kleren voor hem wilde halen.’ ‘Wie ben jij?’ ‘Ik ben een vriend van hem.’ ‘Oh, kom dan maar boven.’ ‘Geef u maar die korte en die lange broek mee, alstublieft. Dan kan hij kiezen wat hij wil aantrekken.’ Ik durfde toch niet aan te bellen. ”

Copyright ©2022 Andreas Burnier en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Atlas Contact